

In Oosterwolde biedt Onderwijs
Zorgboerderij Natuurkr8 een unieke
benadering voor zes kinderen van vier
tot twaalf jaar die zijn vastgelopen in
het reguliere onderwijs. Het is een van de
onderwijszorgarrangementen die meedoen
aan de experimenteerregeling OZA.
Oprichter Driesje Boeve vertelt over de
werkwijze en de resultaten.

Zorg en
onderwijs
in de praktijk

De landschappelijke boerderijomgeving van Natuurkr8 met schapen, pony's en honden biedt een unieke omgeving om tot ontwikkeling te komen. Vastgelopen kinderen kunnen er rekenen op veel persoonlijke aandacht en lesruimtes die voor hen persoonlijk zijn ingericht. Met hun op maat gemaakte Leer- en Gedragsarrangement KR8 helpt Natuurkr8 kinderen en hun omgeving op weg naar herstel en ontwikkeling, met als uitkomst vaak een succesvolle re-integratie in het reguliere onderwijs.

Een veilige herstelplek in het groen

Professioneel en betrokken

Natuurkr8 is opgericht door Driesje Boeve. Driesje is ervan overtuigd dat natuurlijke rust en ruimte cruciaal zijn voor persoonlijke groei en ontwikkeling. De combinatie van expertise in het onderwijs met ervaringen in de pleegzorg vormen de basis van de organisatie. Naast Driesje bestaat het team uit onderwijs- en zorgprofessionals met passende kennis en ervaring in het werken met kinderen met meervoudige problemen. "Gevoel voor kinderen, weten wat er in hen omgaat en daarop aansluiten; dat is waar het om draait," vertelt Driesje. De methode *Geef me de vijf* waar het hele team in is getraind, geeft houvast in het dagelijks handelen en bij onderlinge reflectie en intervisiemomenten. "De relatie tussen kind en begeleider luistert nauw: welke begeleider past bij

"De dieren helpen
de kinderen te
praten over wat er
in hen omgaat."

het kind en bij wat hij of zij nodig heeft? Het ene kind is bijvoorbeeld gebaat bij veel structuur, een ander heeft veel empathie nodig. We proberen zo goed mogelijk te matchen, passend bij de persoonlijke talenten van de begeleider. Reflectie tussen begeleiders op eigen handelen en gevoelens, op erkennen wat je niet of juist wel goed lukt, scherpt het bewustzijn hierover aan. Dat versterkt de relatie met het kind.”

De kinderen worden zowel door scholen, wijkteams, zorgconsulenten als ouders aangemeld. “Voor ons is belangrijk dat de kinderen uit de omgeving komen. Een autorit van twintig minuten is maximaal. Verder verwachten we dat er altijd een school van inschrijving is waarmee we gedurende de gehele begeleiding samenwerken aan terugkeer. Tot slot moet de bekostiging geregeld zijn door onderwijs en/of gemeente.”

Schooldag

Een schooldag begint met het ophalen van de kinderen door een van de vaste begeleiders. Natuurkr8 kiest er bewust voor dat zelf te doen, zodat kinderen weten waar ze aan toe zijn en minder geprikkeld aankomen. Een dag duurt van 9.00 tot 14.00 uur, soms korter. “We kijken wat het kind nodig heeft en aankan,” aldus Driesje. “We starten elke dag met een gezamenlijk moment. We vinden het belangrijk dat de kinderen ervaren dat ze op school zitten en erbij horen, door contact te maken met de andere kinderen.” Soms lukt dat (nog) niet en doet een begeleider eerst een activiteit met het kind alleen.

Na het startmoment volgt elk kind een eigen dagprogramma op maat. Dit programma kent een vaste opbouw met les- en ontspanningsmomenten waarbij rekening gehouden wordt met de spanningsboog van het kind. Elk kind heeft een eigen lesruimte, ingericht op basis van de persoonlijke behoeften en ontwikkeling. Zo is er in de ene ruimte een schommeltent om in te ontspannen en in de andere een knuffelhoek waar de honden en poezen geaaid kunnen worden. Hun eigen programma met picto's hangt aan de muur voor houvast. Gedurende de dag zijn ook de dieren belangrijk. “Ze helpen de kinderen bij het maken van contact en het praten over wat er in hen omgaat.”

Afstemming

Het lesprogramma is afgestemd op de methoden van de school van inschrijving, vanwege de aansluiting. De leerkracht, ib'er of ambulant begeleider van de school is gedurende de gehele begeleiding betrokken bij het proces en denkt in het mdo mee over wat nodig is om een kind tot ontwikkeling te laten komen of terugkeer mogelijk te maken. Bijvoorbeeld als het gaat om lesmateriaal, tempo, een rustige ruimte en individuele aandacht. “We bespreken de voortgang op de onderwijsdoelen of vragen de leerkracht om een observatie bij ons te doen. Elke twee weken delen we onze dagrapportages met de scholen. Zo kunnen we samen een stapsgewijze overgang voorbereiden.” Die overgang kan beginnen met een keer meekijken in de klas via Teams of bijvoorbeeld met het hardop lezen van het 'smoelenboek' van de leerkrachten als lees oefening. De begeleider van Natuurkr8 komt ook mee naar school om samen met de leerkracht te zorgen voor een goede overgang.

Ook het contact met ouders is intensief. Voor elk kind is er een eigen appgroep waar ouders en begeleiders het wel en wee delen. Zo is iedereen goed op de hoogte van wat een kind meemaakt en hoe het in zijn of haar vel zit die dag. Daarnaast zijn er regelmatig afstemmingsoverleggen.

Experimenteerregeling

In samenwerking met zorgarrangeur Bert Klaassen, het SWV 23-05 en sbo Het Speelwerk, neemt Natuurkr8 deel aan de experimenteerregeling OZA. Driesje is er blij mee. “We bereiken veel door de onderwijstijd en -inhoud tijdelijk aan te passen aan de mogelijkheden van het kind, op een locatie die rust en structuur geeft. Dat deden we al, maar nu is het officieel en kunnen we door het ondersteunend onderzoek laten zien dat we resultaten behalen met en voor kinderen. We willen graag dat dit zichtbaar wordt en de wettelijke aanpassingen hier ruimte voor geven. Zo vallen deze kinderen niet buiten de boot.” Het is belangrijk dat wettelijk wordt vastgelegd dat er altijd een school moet zijn waar het kind ingeschreven kan worden, ook als er sprake is van een ontheffing of als het kind om andere redenen niet is ingeschreven. Driesje: “Dat geeft een basis om met die school en het kind naar een nieuw perspectief toe te werken.”

Resultaten

Natuurkr8 is aangesloten bij de Federatie Landbouw en Zorg en de Coöperatie Boer en Zorg en werkt op basis van de door hen ontwikkelde kwaliteitskeurmerken. Driesje zou graag willen dat er ook een specifiek kader voor onderwijszorgboerderijen zou komen. Van 2021 tot 2023 nam Natuurkr8 deel aan het onderzoek *Iedereen binnenboord door de inzet van de groene leeromgeving*. Het is een onderzoek naar onderwijszorgboerderijen voor leerlingen die op school zijn uitgevallen o.l.v. Jan Hassink van de Universiteit van Wageningen. “We deden mee om wetenschappelijk te kunnen onderbouwen wat wij al jaren in de praktijk zien: een verbetering in sociaal en cognitief functioneren door de inzet van onderwijszorgarrangementen, waarbij de groene omgeving extra helpend is.” Het onderzoek brengt in beeld dat er ‘een statistische significante verbetering is op het cognitief en sociaal emotioneel functioneren van de onderzochte leerlingen en dat het leren steeds minder belemmerd wordt door tekorten in executieve functies’. Driesje herkent de uitkomst dat tachtig procent van de kinderen succesvol uitstroomt naar (speciaal) onderwijs. “We

doen wat nodig is voor deze kinderen,” benadrukt ze. “Het is belangrijk dat dit gezien wordt. Want het kan niet zo zijn dat we deze parels van kinderen loslaten en uit het schoolsysteem laten vallen. Gelukkig is er de laatste jaren meer aandacht voor deze kinderen en wordt er meer mogelijk gemaakt om hen te ondersteunen.”

Kijk voor meer informatie op natuurkr8.nl of scan de qr-code voor het onderzoeksrapport.

Auteur: Vincent Fafieanie

Adviseur NJI, redactielid
Werken aan inclusie

“Elk kind heeft een eigen ruimte, ingericht op basis van de persoonlijke behoeften.”

